

UVODNIK

Već odavno živimo u svijetu u kojemu svaka filozofija i religija polaže pravo na istinitost i najviši duhovni autoritet. Stoga se u pluralistički strukturiranome svijetu u kojemu ne postoji samo «naša» istina sve više govori o Istini u njenom univerzalnome značenju, izvan svakog filozofskoga ekskluzivizma i religioznoga soteriologizma. Od sredine prošloga stoljeća ponovno se aktualiziraju tradicionalna učenja u čijem središtu prebiva trajna i univerzalna mudrost koja ne poznaje granice u vremenu i prostoru, a koje je nekada razvijala tradicionalna metafizika. Tu mudrost je u evropskim jezicima ponajprije artikulirao Francuz René Guénon, a kasnije Hindus Ananda K. Coomaraswamy, da bi je upotpunio F. Schuon koji je sav svoj život posvetio ideji religije ili *filozofije perennis*. Kroz nju otkrivamo i svjedočimo istinsko jedinstvo Boga, koje je ostavilo neizbrisive tragove u židovskoj, kršćanskoj, islamskoj, budističkoj, brahmanističkoj i drugim duhovnostima, a da u tome nikakvu smetnju nisu predstavljali različiti jezici i raznolikost ljudskoga genija. Zbog toga u odjeljku *Filozofija* donosimo tekst Nevada Kahterana koji po prvi puta u našem jeziku pregledno i sistematično govori o genezi i historijskome razvoju *filozofije perennis*.

U poglavlju *Religijske teme* ovaj put objavljujemo dva teksta. Prvi se bavi poetikom odnosno obrazlaganjem dramske strukture qur'anske sure "Jusuf". Svoja zapažanja Dž. Latić smjerava sa poznatim standardima suvremene književne teorije. U drugome W. Chitick unekoliko problematizira temeljna načela muslimanske kritičke teorije, tj. da se cjelina islamske spoznaje odvija kroz *objavu*, *razum* i *mistično nadahnuće*. Riječju, da temeljna vrela islamske spoznaje svojom dinamičnošću omogućavaju neprekinutu obnovu islamskoga intelektualnog naslijeđa.

Odjeljak *Preispitivanja* sadrži nekoliko tekstova koji samo prividno nisu sadržinski povezani. Na tragu perenijalističkoga mišljenja Fatima Lačević s pravom upozorava na preveliku cijenu oslobođanja od tradicionalne metafizike i prispijevanju metafizici slobode, tj. vrednovanju po čovjeku kao jedinome subjektu svega onoga u čemu se iskazuje njegov tragalački i stvaralački duh, zbog čega vrlo često u životu odnosno u raznolikim medijima notorna laž dobiva značenje istine (A. Šljivo). Logično je onda što M. Muhović

poziva na zasnivanje jedne posve drugačije antropologije koja će čovjeka zahvatati u njegovoj sveukupnosti, tj. njegovoj biologiji i moralno-etičkome personalitetu.

Odjeljak *Refleksije* rezerviran je uvjetno kazano za fenomen globalizacije. U tom sklopu objavljujemo dva teksta u kojima se govori o islamu i američkoj politici odnosno američkoj politici koja je proteklih nekoliko desetljeća na muslimanske zemlje gledala kao na mračni dio vlastitoga *Ega*. Potom slijedi zanimljiv teorijski pristup problemu politike identiteta poznatog hrvatskoga sociologa S. Vrcana koji, bez obzira na njegovo odveć uopćeno razmatranje, sa stanovišta bosanskohercegovačke društvene i političke stvarnosti može imati svoju nesumnjivu punovažnost. Ovaj odjeljak završavamo razmatranjima grupe autora o duhovnoznanstvenome razumijevanju suvremenih ekonomskih zbivanja, preciznije kazano, o utjecaju globalnih ekonomskih procesa na stanje i duhovnost modernoga čovjeka.

I ovaj put donosimo dvije veoma interesantne historijske teme. U tekstu S. Bandžovića objavljujemo zanimljiva i dokumentirana kazivanja o masovnome iseljavanju muslimanskoga stanovništva između 1912. i 1913., potaknuta agresivnim nacionalizmom i religijskim pravoslavnim ekskluzivizmom. Drugi se bavi Bobovcem, važnim kulturnim i političkim centrom srednjovjekovne bosanske države. Njegov sadržaj je za nas danas važan kako sa stanovišta historiografije jednako tako i sa stanovišta političke pragme.

U odjeljku *Ekonomija i društvo* objavljujemo zanimljiva razmišljanja o kamati. Tu se kamata zahvata ponajprije u teorijskome kontekstu, a potom unutar islamskoga učenja sa posebnim naglaskom na problem tranzicije u beskamatnu privredu.

Po prvi puta u *Znakovima vremena* razmatramo jezičke teme. U tekstu koga potpisuje A. Šiljak-Jesenković uporedno se propituju sredstva fatičke komunikacije i imenice srodstva kao sociolingvistički relevantnih elemenata u turskome i bosanskome jeziku. Tekst Benjamina Harija (Hary) dokazuje značaj jezičkoga kontinuuma u arapskoj multiglosiji. Tekstovi sadrže veoma interesantne i vrijedne grafičke prikaze i tabele.

Časopis završavamo prikazima knjiga Hanry Corbina *En Islam iranien* koga je nedavno u Sarajevu objavila izdavačka kuća «Bemust», odnosno Srđana Vrcana *Vjera u vrtložima tranzicije* u izdanju «Dalmatinske knjige» iz Splita.

Adnan Silajdžić